

**vakblad voor
informatieprofessionals**

**IP'er als Navigator
in nieuwe Galaxy**

Deel 15 AI in het
informatiedomein

**Librarians Not
Looking Away**

In actie tegen de
impact van Trump

Open de deuren!

Amsterdam maakt
publieke informatie
beter toegankelijk

Over datasheets

Wegwijzers voor
datasetgebruik

2025 | 04

**JANNEKE SCHEEPERS
(BIBLIOTHEEK NEDERLANDSE
DEFENSIE ACADEMIE):**

**FOCUS
OP BETROUWBARE
INFORMATIE EN
KRITISCH DENKEN**

COLOFON

IP is met zijn hybride magazine (digitaal en papier), website, nieuwsbrief, events en socials het platform voor de informatieprofessional van vandaag en morgen.

ISSN: 1385-5328

IP is een uitgave (29ste jaargang) van Uitgeverij IP
Charlotte van Pallandtlaan 18,
2772 TR Voorburg
tel. 06-223 75 75 9
www.informatieprofessional.nl

redactieadres

IP, Charlotte van Pallandtlaan 18,
2772 TR Voorburg,
tel. 06-223 75 75 9,
e-mail redactie@informatie-
professional.nl

hoofd- en eindredactie

Cindy Lammers

vormgeving

Eric van den Berg,
egfvdberg@upcmail.nl
Tom van Staveren,
graphicisland@upcmail.nl

**redactionele bijdrage
aan het blad en aan
informatieprofessional.nl**

Simon Been, Wouter Bronsgeest,
Sofie Buscaan, Anne van
den Dool, Maarten Hafkamp,
Frank Huysmans, Olaf Janssen,
Leen Liefsoens, Bjorn Schrijen,
Suzanna Timmer

abonnementen

Voor abonnementsprijzen
en andere informatie zie
Informatieprofessional.nl

advertentieverkoop

Voor informatie over adverteren:
Luciène Paap, e-mail
l.paap@bureauvanvliet.com,
tel. 023-571 47 45. Zie voor een
overzicht van de mogelijkheden
en de mediakaart ook
informatieprofessional.nl

Het verlenen van toestemming
tot publicatie in dit tijdschrift
strekt zich tevens uit tot het
in enigerlei vorm elektronisch
beschikbaar stellen.

INHOUD

10

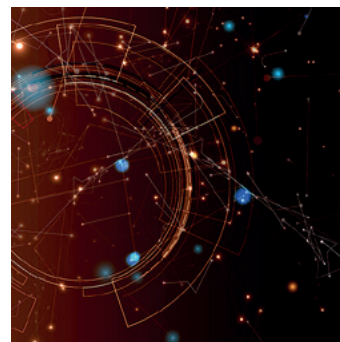
IProfiel: Janneke Scheepers

Het beroep van informatieprofessional is zeer divers. Om de breedte van het vak te laten zien, lichten we in IProfiel een informatieprofessional door. In deze editie: Janneke Scheepers, senior informatiespecialist en teamleider van het team academische informatiespecialisten bij de bibliotheek van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA).

14

AI in het informatiedomein (15)

Wat is de impact van AI op het informatiedomein? In een reeks artikelen wordt hierop ingegaan. Dit vijftiende deel, het vervolg op het artikel in de vorige IP, kijkt naar de Westerse tegenreactie op de Chinese AI-golf van begin 2025 en laat zien hoe de dynamiek zich sindsdien razendsnel verder heeft ontwikkeld – tot op onze eigen werkplek.

20

In actie tegen impact Trump

Steeds meer mensen maken zich zorgen om de toekomst van de democratie en de gevolgen voor de informatie- en bibliotheeksector. Bert Hogemans, directeur van Bibliotheek Gelderland Zuid, besloot een aantal acties op te zetten, zoals een LinkedIn-groep met bezorgde informatieprofessionals en bibliothecarissen.

RUBRIEKEN

04

Data in beeld

Community
in kleur

07

Data Extra

Dutch Caribbean
Digital Heritage
Network

08

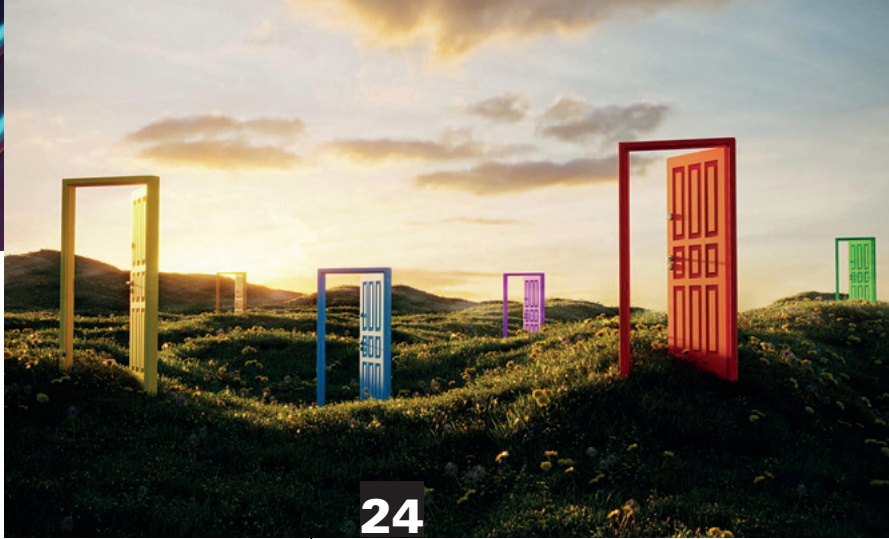
News Facts

Nieuwswaardige
feiten

19

**Sociale
robots**

Onderzoek:
'How Human
Are Our
Machines?'

24

Iedereen recht op informatie

Openbaarheid is een recht, geen gunst, weet Sofie Bustraan, informatiecommissaris van de gemeente Amsterdam. Deze opent met het Openbaarheidscentrum haar deur: dankzij digitale en fysieke initiatieven wordt publieke informatie beter vindbaar, bruikbaar en bespreekbaar voor iedereen.

30

Handleiding voor datasetgebruik

Steven Claeyssens (KB) ontwikkelde samen met Europeana-collega's een uniform model om informatie over datasets voor cultureel erfgoed vast te leggen, waardoor de data makkelijker te vinden en opnieuw te gebruiken zijn. Het leverde hem de initiatiefprijs op bij de afgelopen Victorines.

23

Column Frank Huysmans

Meer bieb op de buis

34

KB Onderzoekskroniek

De relatie tussen Delpher, DBNL en Wiki

36

Van de KNI

Wil jij je data met mij delen?

38

Lifehacking

Snel en schoon op je computer

ACTIE

Is je het geheel ziet, denk je wellicht: o, wat heerlijk! De vrolijkheid spat ervan af. Ik doel op de foto's op de volgende pagina's. Ons tropisch stukje Nederland. Ik heb zelf ooit kort op de Antillen gewerkt en gewoond en weet dat beeld in dit geval ook realiteit is. Koffers pakken maar?

Veel mensen schijnen momenteel te 'lijden' aan een vorm van escapisme. Ontsnappen naar een plek waar ze – al is het maar voor even – hun ogen en oren kunnen sluiten voor de strapatsen in Den Haag. En voor de onnavolgbare beslissingen van Trump & friends die praktisch de hele wereld voelt. Dat kan natuurlijk ook met een boek of binge-serie, maar ah, een plek waar je door de bomen alleen maar bos ziet ...

Volgens critici is het een luxe om zo te denken, want wij leven er dusdanig riant op los dat we ons zo'n escape kunnen verlossen. Bovendien verandert het niks aan de bron, en wie niet al te egoïstisch is zal snappen dat die er zeker toe doet.

Ik mag de houding van Bert Hogemans daarom wel. Omdat steeds meer mensen zich zorgen maken over de toekomst van de democratie en de gevolgen voor de informatie- en bibliotheeksector besloot de directeur van Bibliotheek Gelderland Zuid een aantal acties op te zetten. Zoals de LinkedIn-groep Librarians Not Looking Away. In een artikel verderop citeert hij JFK: 'Het enige wat nodig is om het kwaad te laten zegevieren, is dat goede mensen niets doen.' Zelf vind ik Bram Vermeulen nog altijd inspirerend: 'Ik heb een steen verlegd in een rivier op aarde, het water gaat er anders dan voorheen ...' We kunnen allemaal bijdragen, hoe klein ook, zelfs de kleinste kiezel.

<

REDACTIONEEL | Cindy Lammers

COMMUNITY IN KLEUR

Er was uiteraard al wel een bibliotheek op de B in het rijtje ABC-eilanden van de Kleine Antillen. Maar enigszins 'weggestopt' en klein. Bovendien voldeed ze niet meer aan de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB). Het Groningse bureau Includi liet er een studie op los, en afgelopen maart opende Bibliotheek Bonaire haar deuren aan de Kaya Amsterdam: lokaal geïnspireerd, kleurrijk in Caribische sferen. Een plek voor burgerparticipatie, digitalisering, zelfredzaamheid en sociale verbinding – tot de officiële, grotere locatie klaar is. <

Marco Heyda

> Meer over
Bibliotheek
Bonaire lees je
op pagina 6.

Vervolg
van
pagina
4-5.

Foto's: Marco Heyda

EILANDGEVOEL TUSSEN DE BOEKEN

Afgelopen maart opende de community library van Bonaire officieel haar deuren. Een ontwerp van het Groningse bureau Includi (ofwel Aat Vos), bekend van andere bibliotheken en publieke ruimtes. Vrolijk, toegankelijk, inspirerend én tijdelijk: een opmaat naar de officiële bibliotheek die later zal verrijzen.

Bonaire had al wel een bibliotheek, maar klein en verborgen, en niet meer aangehaakt bij de maatschappelijke behoeften van het eiland. Bovendien voldeed het gebouw niet aan de eisen van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB). 'Al langer bestonden er plannen voor een grotere bibliotheek die het educatieve, culturele en sociale hart van het eiland zou moeten worden', vertelt Jennifer Pocornie-Martis, hoofd Bibliotheek Bonaire. 'Met als doel: bijdragen aan burgerparticipatie, digitalisering en sociale verbinding.'

Dringende behoefte

In opdracht van het Openbaar Lichaam Bonaire voerde Includi daarom in 2022 een haalbaarheids-onderzoek uit en stelde, met input van het bibliotheekteam en eilandbewoners, een Programma van Eisen op dat voorziet in een nieuwe vaste locatie van 2.500 vierkante meter. 'De realisatie daarvan is nog in voorbereiding, maar intussen was er een dringende behoefte aan tijdelijke andere huisvesting voor de komende jaren. Een plek die eveneens de maatschappelijke rol van Bibliotheek Bonaire onderstreept en een belangrijke stap richting de toekomst zet', aldus Pocornie-Martis.

Bestand tegen termieten

Voor deze tijdelijke vestiging werd vorig jaar een locatie (735 vierkante meter) gevonden in een nieuw op-

geleverd pand in het centrum. Includi zorgde voor de optimalisatie van het Programma van Eisen, het interieurontwerp en de technische uitwerking en werkte hierin nauw samen met Stonepark Interiorbuilders, Harryvan en Streefkerk Architects & Consultants. Het interieur werd in Nederland ontworpen en groten-deels gemaakt – de materialen zijn bestand tegen zowel het zeeklimaat als termieten – en vervolgens naar Bonaire verscheept. Het geheel is modulair: eenvoudig demonteerbaar en herbruikbaar. Dit betekent dat het op termijn in de structurele huisvesting kan worden ingepast.

De bibliotheek strekt zich uit over twee verdiepingen. Beneden is een multifunctionele ruimte met een kids place, leeshoek voor 6- tot 12-jarigen en uitbreidbaar podium. De keuken, die ook als informatiebalie fungeert, heet bezoekers welkom met 'Bon Bini' en biedt een gezellige plek voor koffie en snack. Boven bevinden zich een jongerenruimte met 'cave' om te chillen, MakerSpace, multifunctionele vergaderruimte en kantoren.

Barbecueën onder bomen

Lokale elementen in het ontwerp, zoals een container en prints van koralen en vissen, moeten het eilandgevoel bij de bibliotheek naar binnen brengen. Ook geïntegreerd is een pergola, die is geïnspireerd op de populaire lokale traditie van barbecueën onder bomen. De houten 'boom' in het midden van de begane grond kreeg 'bladeren' die door schoolkinderen zijn beschilderd. 'Dit geeft de bibliotheek een extra persoonlijk karakter', zegt architect Vos. 'Het is een voorbeeld van hoe een tijdelijke bibliotheek niet alleen functionele oplossingen biedt, maar ook bijdraagt aan sociale cohesie, educatie en cultuur. Het ontwerp weerspiegelt de visie van een inclusieve, toegankelijke derde plek voor iedereen, die zich in de toekomst zal blijven aanpassen en doorontwikkelen.'